

به نام خدا

**دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و
فروش اوراق بهادار در صندوق‌های
سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF)**

قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار، براساس این دستورالعمل که در تاریخ 1392/04/04 به تصویب هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسیده و در تاریخ های 1397/05/24 و 1398/12/07 اصلاح شده است، به شرح زیر تعیین می شود:

1- سهام شرکت های پذیرفته شده در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس

1-1 فرمول های محاسبه قیمت خرید و فروش سهام پذیرفته شده در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس به شرح زیر است:

$$\text{قیمت خرید} = \frac{\text{ارزش منصفانه مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده} + \text{کارمزد خرید سهم}}{\text{ارزش سهم در هر زمان}} + \frac{\text{مالیات}}{\text{سهم در هر زمان}}$$

$$\text{قیمت فروش} = \frac{\text{ارزش منصفانه مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده} - \text{کارمزد فروش سهم}}{\text{ارزش سهم در هر زمان}} - \frac{\text{مالیات}}{\text{سهم در هر زمان}}$$

■ تبصره: مالیات و کارمزدهای خرید و فروش سهام براساس قوانین و مقررات جاری کشور تعیین می شوند.

2-1: در محاسبه قیمت خرید و فروش سهم، ارزش سهم در هر زمان معادل آخرین قیمت معاملاتی سهم در هر یک از بورس ها یا بازار خارج از بورس است. برای محاسبه ارزش سهم، آخرین قیمت معاملاتی سهم می تواند در جهت افزایش یا کاهش بنا به دلایل زیر تعدیل شود و قیمت تعدیل شده در محاسبات خالص ارزش دارایی های صندوق لحاظ گردد:

الف) شرکت تصمیمی گرفته که بر قیمت سهم مؤثر است و پس از اتخاذ آن تصمیم، معامله ای بر روی سهم آن شرکت صورت نپذیرفته است.

ب) خبری مهم که بر روی قیمت سهم مؤثر است رسماً منتشرشده و پس از انتشار این خبر هنوز معامله‌ای بر روی سهم صورت نپذیرفته است.

ج) میزان تقاضای سهم در هر یک از بورس‌ها یا بازار خارج از بورس در بالاترین قیمت مجاز یا میزان فروش آن در پایین‌ترین قیمت مجاز به تشخیص مدیر حجم قابل ملاحظه‌ای داشته و معاملات سهم در آن روز به نسبت حجم کمی داشته و این پدیده به دلیل محدودیت در تغییر قیمت روزانه بوجود آمده باشد.

د) در صورتی که سهم در اثر افزایش سرمایه حاصل شده، ولی به دلیل عدم صدور و سپرده‌گذاری در هر یک از بورس‌ها یا بازار خارج از بورس قابل معامله نیست.

▪ تبصره: حداکثر مجاز برای تعدیل قیمت سهم براساس این بند، 20 درصد نسبت به آخرین قیمت معاملاتی می‌باشد.

3-1: اگر شرکت تصمیم به افزایش سرمایه گرفته باشد و پس از اتخاذ تصمیم معامله‌ای بر روی سهم شرکت صورت نپذیرفته باشد، قیمت تعدیل شده سهم آن شرکت به صورت زیر محاسبه شده و در فرمول‌های قسمت (1-1) به جای ارزش سهم به کار می‌رود:

$$\text{درصد افزایش سرمایه} \times \text{ارزش منصفانه حق تقدم خرید سهم} - \text{آخرین قیمت معاملاتی سهم قبل از تصمیم به افزایش سرمایه} = \text{قیمت تعدیل شده سهم پس از تصمیم به افزایش سرمایه و قبل از انجام معامله}$$

که در آن ارزش منصفانه حق تقدم خرید سهم مطابق بند (ب) قسمت (1-5) تعیین می‌شود.

4-1 مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده سهم عبارتند از:

الف) سهام جایزه دریافت نشده؛

ب) حق تقدم خرید سهام در اثر افزایش سرمایه که هنوز دریافت نشده است.

▪ تبصره: ارزش منصفانه هر یک از این مزایا در محاسبه قیمت خرید و فروش سهم باید به صورت یکسان گرفته شود.

1-5 ارزش منصفانه هر یک از مزایای دریافت نشده بند (1-4) به صورت زیر به دست می‌آید:

الف) ارزش منصفانه سهم جایزه در هر زمان، در صورتی که سهم شرکت پس از تصمیم‌گیری در مورد اعطای سهام جایزه در هر یک از بورس‌ها یا بازار خارج از بورس معامله شده باشد، همان آخرین قیمت معاملاتی سهم تا آن زمان است که ممکن است به دلایل زیر تعدیل شود:

1) مطابق دلایل بند (1-2)؛

2) به دلیل عدم صدور و سپرده شدن سهام جایزه در هریک از بورس‌ها یا بازار خارج از بورس حداکثر تا 5 درصد.

در صورتی که پس از تصمیم‌گیری در مورد اعطای سهام جایزه، سهم شرکت در هریک از بورس‌ها یا بازار خارج از بورس نشده باشد، ارزش منصفانه سهم جایزه در هر زمان به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{آخرین قیمت معاملاتی سهم قبل از تصمیم‌گیری در خصوص اعطای سهام جایزه} = \frac{\text{تعداد سهام جایزه تعلق گرفته به هر سهم} + 1}{\text{ارزش سهم جایزه در هر زمان}}$$

در این فرمول تعداد سهام جایزه تعلق گرفته به هر سهم می‌تواند کسری از یک باشد و ممکن است آخرین قیمت معاملاتی سهم قبل از تصمیم‌گیری در خصوص اعطای سهام جایزه، مطابق بند (1-2) تعدیل شود. ارزش سهم جایزه که از این فرمول به دست می‌آید می‌تواند به دلیل عدم صدور و سپرده شدن سهام جایزه در هریک از بورس‌ها یا بازار خارج از بورس تا 5 درصد تعدیل شود. پس از دریافت سهام جایزه، ارزش آن از بخش مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده در فرمول‌های بند (1-1) حذف شده و ارزش آن مانند یک ورقه سهم شرکت، با توجه به تعدیلات بند (1-2) تعیین می‌شود.

ب) ارزش منصفانه حق تقدم خرید سهام که هنوز دریافت نشده است، از تعدیل ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهم حداکثر تا 5 درصد محاسبه می شود. در صورتی که پس از تصمیم به افزایش سرمایه، سهم شرکت در هریک از بورس ها یا بازار خارج از بورس معامله نشده باشد، ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهم از فرمول زیر به دست می آید:

$$\text{ارزش منصفانه مزایایی که از تاریخ افزایش سرمایه تا تاریخ ثبت آن به سهم تعلق می گیرد.} - \text{قیمت پذیره نویسی سهم} - \text{آخرین قیمت معاملاتی سهم قبل از تصمیم به افزایش سرمایه} = \frac{\text{ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهم در هر زمان}}{\text{درصد افزایش سرمایه} + 1}$$

و در صورتی که پس از تصمیم به افزایش سرمایه، سهم شرکت در هریک از بورس ها یا بازار خارج از بورس معامله شده باشد، ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهم از فرمول زیر به دست می آید:

$$\begin{aligned} & \text{ارزش منصفانه مزایایی که از تاریخ تصمیم به افزایش سرمایه تا تاریخ ثبت آن به سهم تعلق می گیرد مشروط به اینکه اثرات آن در آخرین قیمت معاملاتی لحاظ نشده باشد.} \\ & - \text{قیمت پذیره نویسی سهم} - \text{آخرین قیمت معاملاتی سهم پس از تصمیم به افزایش سرمایه و قبل از زمان مورد نظر} = \text{ارزش محاسباتی حق تقدم خرید سهم در هر زمان} \end{aligned}$$

▪ تبصره 1: در فرمول های فوق منظور از مزایایی که از تاریخ تصمیم به افزایش سرمایه تا تاریخ ثبت افزایش سرمایه به سهم تعلق می گیرد، مزایایی از قبیل سود تقسیمی است که تصمیم به تقسیم آن پس از تصمیم به افزایش سرمایه و قبل از ثبت افزایش سرمایه اتخاذ شده است. ارزش منصفانه سود تقسیم شده ولی دریافت نشده براساس بند 4 تعیین می شود.

▪ تبصره 2: آخرین قیمت معاملاتی سهم در فرمول های مذکور در این بند می تواند براساس دلایل بند (1-2) تعدیل شود.

2- حق تقدم خرید سهام شرکت‌های پذیرفته‌شده در هر یک از بورس‌ها یا بازار خارج از

بورس

1-2 پس از دریافت حق تقدم خرید سهم، ارزش آن از بخش مزایای تعلق گرفته ولی دریافت نشده فرمول‌های مذکور در بند (1-1) حذف شده و قیمت خرید و فروش آن به عنوان یک ورقه بهادار مستقل براساس فرمول‌های زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{مالیات} + \text{کارمزد خرید حق تقدم} + \text{ارزش حق تقدم در هر زمان} = \frac{\text{قیمت خرید حق تقدم در هر زمان}}{\text{زمان}}$$

$$\text{مالیات} - \text{کارمزد فروش حق تقدم} - \text{ارزش حق تقدم در هر زمان} = \frac{\text{قیمت فروش حق تقدم در هر زمان}}{\text{زمان}}$$

▪ تبصره: کارمزدها براساس مقررات بورس یا بازار خارج از بورس مربوطه و مالیات براساس قوانین مالیاتی تعیین می‌شوند.

2-2 در صورتی که حق تقدم خرید سهم هنوز در هر یک از بورس‌ها یا بازار خارج از بورس معامله نشده باشد، ارزش حق تقدم برابر ارزش منصفانه آن است که روش تعیین آن در بند (ب) قسمت (1-5) آمده است.

3-2 در صورتی که حق تقدم خرید سهم در هر یک از بورس‌ها یا بازار خارج از بورس معامله شده باشد، ارزش آن برابر آخرین قیمت معاملاتی حق تقدم است. به دلایل زیر می‌توان به جای آخرین قیمت معاملاتی حق تقدم، حسب مورد ارزش منصفانه حق تقدم را بکار برد که روش تعیین آن در بند (ب) قسمت (1-5) آمده است:

الف) شرکت تصمیمی گرفته است که بر قیمت سهم مؤثر است ولی پس از اتخاذ آن تصمیم بر روی حق تقدم خرید سهم معامله‌ای صورت نپذیرفته است.

ب) خبری مهم که بر روی قیمت سهم مؤثر است رسماً منتشر شده ولی پس از انتشار این خبر، معامله‌ای بر روی حق تقدم خرید سهم صورت نپذیرفته است.

ج) در زمان محاسبه ارزش حق تقدم خرید سهم، میزان تقاضای حق تقدم تفاوت قابل ملاحظه‌ای با میزان عرضه آن داشته است.

3- اوراق بهادار تامین مالی اسلامی (شامل صکوک، اسناد خزانه و اوراق مشارکت) پذیرفته

شده در هر یک از بورس‌ها یا بازار خارج از بورس

3-1- قیمت خرید و فروش اوراق بهادار تامین مالی اسلامی پذیرفته شده در هر یک از بورس‌ها یا بازار

خارج از بورس به شرح زیر تعیین می‌شوند:

$$\begin{array}{lcl}
 \text{مالیات} + \text{کارمزد خرید ورقه بهادار} + \text{ارزش ورقه بهادار تامین} & = & \text{قیمت خرید ورقه بهادار تامین} \\
 \text{تامین مالی اسلامی} + \text{تامین مالی اسلامی} & & \text{مالی اسلامی در هر زمان} \\
 \text{مالیات} - \text{سایر کسورات قانونی} - \text{کارمزد فروش ورقه بهادار} & = & \text{قیمت فروش ورقه بهادار} \\
 \text{بهادار تامین مالی اسلامی} - \text{ارزش ورقه بهادار تامین} & & \text{تامین مالی اسلامی در هر زمان}
 \end{array}$$

▪ کسورات و کارمزدهای خرید و فروش اوراق بهادار تامین مالی اسلامی براساس قوانین و مقررات جاری کشور تعیین می‌شوند.

3-2- در محاسبه قیمت خرید و فروش ورقه بهادار تامین مالی اسلامی، ارزش ورقه تامین مالی اسلامی در هر زمان معادل آخرین قیمت معاملاتی ورقه تامین مالی اسلامی در هر یک از بورس‌ها یا بازار خارج از بورس است.

3-3- در صورتی که قیمت بازخرید ورقه بهادار تامین مالی اسلامی به صورت روزانه توسط بازارگردان اعلام گردد، ارزش ورقه بهادار تامین مالی اسلامی در هر زمان برابر آخرین قیمت معاملاتی ورقه بهادار تامین مالی اسلامی در آن بورس یا قیمت بازخرید اعلام شده توسط بازارگردان هرکدام که بیشتر باشد، خواهد بود.

تبصره: در صورتی که حجم معاملات روزانه ورقه بهادار تامین مالی اسلامی در یک روز کمتر از یک دهم درصد حجم کل اوراق بهادار منتشر شده بوده ولی درصد تغییر قیمت در آن روز معاملاتی بیشتر از ± 1 درصد آخرین قیمت معاملاتی روز قبل باشد قیمت بازارگردان مبنای تعیین قیمت خرید یا فروش آن ورقه بهادار تامین مالی اسلامی خواهد بود.

3-4- به دلایل زیر می‌توان آخرین قیمت معاملاتی ورقه بهادار تامین مالی اسلامی را حداکثر تا 10 درصد تعدیل کرده و در محاسبه ارزش ورقه بهادار تامین مالی اسلامی بکار برد:

الف: خبری مهم که بر روی قیمت ورقه بهادار تامین مالی اسلامی مؤثر است، رسماً منتشر شده ولی پس از انتشار این خبر، معامله ورقه بهادار تامین مالی اسلامی در یکی از بورس‌ها یا بازار خارج از بورس صورت نپذیرفته است.

ب: در صورتی که به موجب تغییرات قیمت اوراق بهادار تامین مالی اسلامی، بازده تا سررسید اوراق موجود در پرتفوی صندوق از محدوده بازده میانگین اسناد خزانه اسلامی با سررسید بیش از 6 ماه ± 2 انحراف معیار 6 ماهه خارج گردد، آنگاه مدیر صندوق امکان تعدیل قیمت اوراق بهادار مزبور به میزانی که بازده تا سررسید اوراق بهادار در محدوده فوق قرار گیرد، را دارد.

3-5- در صورتی که قرارداد نگهداری اوراق بهادار تامین مالی اسلامی بین صندوق و متعهد پذیره نویس یا بازارگردان اوراق منعقد گردد که در این قرارداد در پایان دوره نگهداری اوراق، مبلغ فروش معینی تعیین گردد، آنگاه ما به التفاوت قیمت ورقه بهادار در سررسید قرارداد و قیمت خرید آن روزانه به صورت مساوی طی مدت قرارداد به قیمت خرید اضافه می‌شود.

4- ارزش منصفانه سود نقدی سهم که تقسیم شده ولی دریافت نشده است با ارزش فعلی مبلغ سود تقسیمی سهم که با توجه به تاریخ پرداخت سود اعلان شده توسط شرکت و با نرخ معادل سود علی‌الحساب آخرین اوراق مشارکت دولت یا بانک مرکزی به علاوه 5 درصد تنزیل می‌شود، برابر است. در صورتی که تاریخی برای پرداخت سود از سوی شرکت اعلان نشده باشد، مدت تنزیل 8 ماه در نظر گرفته می‌شود.

5- خبر وقتی رسماً منتشر شده محسوب می‌شود که توسط نهادهای ذی‌صلاح قانونی از جمله دستگاه‌های اجرایی ذیربط در حدود اختیارات و وظایف قانونی آنها، ناشران اوراق بهادار یا بورس مربوطه اطلاع رسانی شده باشد.

6- در صورتی که براساس مفاد بندهای 1-2 این دستورالعمل، آخرین قیمت معاملاتی ورقه بهادار تعدیل شده باشد با برطرف شدن شرایط مذکور باید از آخرین قیمت معاملاتی ورقه بهادار بدون در نظر گرفتن تعدیلات، در محاسبات مربوط به این دستورالعمل استفاده نمود.

7- هرگاه مدیر صندوق سرمایه‌گذاری براساس این دستورالعمل تصمیم به تعدیل آخرین قیمت معاملاتی بگیرد، باید دلایل خود را در مورد هر تعدیل مکتوب کرده و یک نسخه از آن را برای متولی ارسال نماید و یک نسخه از آن را بایگانی کند. مدیر صندوق سرمایه‌گذاری نمی‌تواند آخرین قیمت معاملاتی هر ورقه بهادار را براساس یک دلیل بیش از یک بار تعدیل کند.

8- در صورتی که براساس مقررات، اوراق بهاداری از تابلو بورس‌ها حذف شود، و سازوکار قیمت‌گذاری رسمی دیگری در خصوص آن تعیین نشده باشد، ارزش منصفانه آن به پیشنهاد مدیر و تأیید متولی تعیین می‌شود.

9- در صورتی که اوراق بهاداری همراه با اختیار فروش ضمنی خریداری شده باشد، ملاک محاسبه ارزش منصفانه ورقه بهادار، قیمت ورقه بهادار به روش محاسبه به شرح بندهای فوق یا ارزش فعلی قیمت اعمال اختیار فروش هر کدام که بزرگتر باشد، خواهد بود. نرخ تنزیل قیمت اعمال اختیار فروش برابر با نرخ سود ضمنی سالانه اختیار فروش در نظر گرفته خواهد شد.

10- در صورتی که اوراق بهاداری همراه با اختیار فروش ضمنی خریداری شده باشد و همچنین خریدار اقدام به انتشار اوراق اختیار خرید ضمنی نموده باشد، ملاک محاسبه ارزش منصفانه ورقه بهادار، به شرح بندهای ذیل می باشد:

10-1: قیمت ورقه بهادار به روش محاسبه شده به شرح بندهای فوق یا ارزش فعلی قیمت اعمال اختیار فروش ضمنی، هر کدام که بزرگتر باشد، و

10-2: قیمت ورقه بهادار به روش محاسبه شده به شرح بندهای فوق یا ارزش فعلی قیمت اعمال اختیار خرید ضمنی، هر کدام که کوچکتر باشد.

11- واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری

11-1- فرمول های محاسبه قیمت خرید و فروش واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله به ترتیب عبارتند از:

$$\begin{aligned} \text{کارمزد خرید هر واحد سرمایه گذاری} + \text{ارزش هر واحد سرمایه گذاری در هر زمان} &= \text{قیمت خرید هر واحد سرمایه گذاری در هر زمان} \\ \text{کارمزد فروش هر واحد سرمایه گذاری} - \text{ارزش هر واحد سرمایه گذاری در هر زمان} &= \text{قیمت فروش هر واحد سرمایه گذاری در هر زمان} \end{aligned}$$

11-2: در محاسبه قیمت خرید و فروش هر واحد سرمایه گذاری، ارزش هر واحد سرمایه گذاری معادل آخرین قیمت معاملاتی هر واحد سرمایه گذاری در یکی از بورس ها یا بازار خارج از بورس می باشد.

11-3- در صورتی که قیمت باز خرید واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله به صورت روزانه توسط بازارگردان اعلام گردد، ارزش هر واحد سرمایه گذاری در هر زمان برابر آخرین قیمت معاملاتی واحدهای سرمایه گذاری در آن بازار یا قیمت باز خرید اعلام شده توسط بازارگردان هر کدام که بزرگتر باشد، خواهد بود.

11-4- فرمول های محاسبه قیمت خرید و فروش واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری غیر قابل معامله به ترتیب عبارتند از :

$$\begin{aligned} \text{کارمزد مدیر ثبت} + \text{آخرین قیمت صدور محاسبه شده توسط صندوق سرمایه پذیر} &= \text{قیمت خرید هر واحد سرمایه گذاری در هر زمان} \\ \text{کارمزد مدیر ثبت} - \text{آخرین قیمت ابطال محاسبه شده توسط صندوق سرمایه پذیر} &= \text{قیمت فروش هر واحد سرمایه گذاری در هر زمان} \end{aligned}$$

تبصره: برای محاسبه ارزش هر واحد سرمایه گذاری، امکان تعدیل قیمت صدور و ابطال واحدهای سرمایه گذاری وجود ندارد.

12- نحوه احتساب تغییرات ارزش سهام موجود در پرتفوی صندوق های سرمایه گذاری در اوراق بهادار با**درآمد ثابت طی سال مالی**

به منظور جلوگیری از تأثیر پذیری زیاد تغییرات خالص ارزش دارایی های صندوق های با درآمد ثابت در اثر تغییرات قیمت سهام، صندوق های سرمایه گذاری در اوراق بهادار با درآمد ثابت می توانند از روش زیر استفاده نموده و تغییرات ارزش سهام را طی سال مالی شناسایی نمایند. لازم به توضیح است رویه انتخاب شده در خصوص نحوه شناسایی تغییر ارزش، باید در خصوص کلیه سهام های موجود در پرتفوی صندوق یکسان و به صورت مداوم به کار گرفته شود. این روش برای سهام هایی که از طریق اوراق اختیار فروش تبعی، اختیار خرید و فروش، یا هر روش دیگر توسنات قیمت را محدود می نماید کاربرد ندارد.

12-1- حداقل و حداکثر درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهام

به منظور احتساب تغییرات ناشی از ارزش سهام موجود در پرتفوی صندوق های سرمایه گذاری در اوراق بهادار با درآمد ثابت، مدیر صندوق باید حداقل و حداکثر درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهام که باید در محدوده $\pm 2\%$ درصد نرخ پیش بینی صندوق یا میانگین سود پرداختی سالانه شده طی شش ماه گذشته باشد را تعیین نماید.

تبصره 1: صندوق هایی که پیش بینی سود ندارند باید میانگین سود پرداختی سالانه شده طی شش ماه گذشته را مبنای تعیین حداقل و حداکثر تغییر ارزش سهام قرار دهند. صندوق های تازه تاسیس بدون پیش بینی سود، از ماه دوم فعالیت می توانند از این روش استفاده نمایند و میانگین نرخ سود سپرده بانکی و اوراق بهادار تامین مالی اسلامی موجود در پرتفوی صندوق را مبنای محاسبات قرار خواهند داد.

تبصره 2: مدیر صندوق موظف است نرخ پیش بینی یا میانگین نرخ سود پرداختی سالانه شده طی شش ماه گذشته را در آغاز اجرای این روش یا ابتدای سال مالی انتخاب نماید و تا پایان سال مالی صندوق قابل تغییر نمی باشد.

12-1-1- حداقل درصد روزانه تغییر ارزش مورد انتظار سهام

حداقل درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهام در یک روز که قابل شناسایی در صندوق است، از حاصل تقسیم حداقل درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهام به تعداد روز کاری طی یک سال به دست می آید. به عنوان مثال در صورتی که نرخ سود پیش بینی صندوق 20 درصد باشد حداقل درصد روزانه تغییر ارزش مورد انتظار سهام $(\frac{18\%}{252})$ است.

12-1-2- حداکثر درصد روزانه تغییر ارزش مورد انتظار سهام

حداکثر درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهام در یک روز که قابل شناسایی در صندوق می باشد، از حاصل تقسیم حداکثر درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهام به تعداد روز کاری طی یک سال به دست می آید. به عنوان مثال در صورتی که نرخ سود پیش بینی صندوق 20 درصد باشد حداکثر درصد روزانه تغییر ارزش مورد انتظار سهام $(\frac{22\%}{252})$ است. صندوق باید روزانه برای تک تک سهام موجود در پرتفوی صندوق با توجه به یکی از حالات زیر مانده ذخیره تغییر ارزش سهام را محاسبه و با در نظر گرفتن سایر محدودیت ها اقدام به شناسایی ذخیره تغییر ارزش سهام در دفاتر صندوق نماید.

الف) در صورتی که تغییر ارزش روزانه سهام a در روز t بزرگتر از حداکثر تغییر ارزش سهام باشد آنگاه:

$$t \text{ روز } = (\Delta P_{at} - \text{MAX}\%e\Delta P) \times P_{a(t-1)} \times N_{at}$$

$\Delta P_{at} = \%$ درصد تغییرات آخرین قیمت معاملاتی سهام a نسبت به روز کاری قبل

$\text{MAX}\%e\Delta P =$ حداکثر درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهام

$P_{a(t-1)} =$ آخرین قیمت معاملاتی سهام a در روز $(t-1)$

$N_{at} =$ تعداد سهام شرکت a در پرتفوی صندوق در روز t

ثبت حسابداری مربوط به شناسایی تغییر ارزش سهام a در روز t:

تاریخ	کد معین	شرح سند	بدهکار	بستانکار
13**/**/**	1720	حساب ارزشیابی در سهام شرکت a	***	
	4510	درآمد (هزینه) ناشی از افزایش ارزش سهام شرکت a		***
	2710	ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام		***
ثبت شناسایی افزایش در خالص ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام نسبت به روز قبل				

(ب) در صورتی که تغییر ارزش روزانه سهم a در روز t کوچکتر از حداقل تغییر ارزش سهم باشد آنگاه:

$$t \text{ در روز } = (|\% \Delta P_{at}| - \text{MINE} \% \Delta P) \times P_{a(t-1)} \times N_{at}$$

$$|\% \Delta P_{at}| = \text{قدر مطلق درصد تغییرات آخرین قیمت معاملاتی سهم a نسبت به روز کاری قبل}$$

$$\text{حد اقل درصد تغییر ارزش مورد انتظار سهم} = \text{MIN} \% e \Delta P$$

$$P_{a(t-1)} = \text{آخرین قیمت معاملاتی سهم a در روز } (t-1)$$

$$N_{at} = \text{تعداد سهم شرکت a در پرتفوی صندوق در روز t}$$

ثبت حسابداری مربوط به شناسایی تغییر ارزش سهام a در روز t مشروط به اینکه در اثر ثبت زیر مانده ذخیره ناشی از تغییر ارزش سهام بدهکار نگردد به شرح زیر می باشد:

تاریخ	کد معین	شرح سند	بدهکار	بستانکار
13**/**/**	4510	درآمد (هزینه) ناشی از کاهش ارزش سهام شرکت a	***	
	2710	ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام	***	
	1720	حساب ارزشیابی در سهام شرکت a		***
ثبت شناسایی کاهش در خالص ارزش فروش سهام و حق تقدم سهام نسبت به روز قبل				

تبصره 1: مانده حساب ذخیره ناشی از تغییر ارزش سهام در کد معین 2710 در هیچ زمان نمی تواند مانده منفی (بدهکار) داشته باشد.

تبصره 2: در خصوص اقدامات شرکتی اعم از افزایش سرمایه و سود نقدی، محاسبات مربوطه پس از اعمال تأثیر اقدامات شرکتی در قیمت سهام انجام خواهد گرفت.

2-12- نحوه تقسیم مانده ذخیره ناشی از تغییر ارزش سهام در پایان سال مالی صندوق

در صورتی که در پایان هر مقطع تقسیم سود، مانده حساب ذخیره ناشی از تغییر ارزش سهام در کد معین 2710 عددی مثبت (مانده بستانکار) و به میزان بیش از 4 درصد سالانه شده (متناسب با زمان سپری شده از آخرین پرداخت سود از محل ذخیره یا آغاز اجرای این روش، هر کدام که کوچکتر باشد) از خالص ارزش دارایی های صندوق باشد، مدیر صندوق می تواند تا میزان 2 درصد سالانه شده (متناسب با زمان سپری شده از آخرین پرداخت سود از محل ذخیره یا آغاز اجرای

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری [قابل معامله]

این روش، هر کدام که کوچکتر باشد) از خالص ارزش دارایی های صندوق به نسبت زمان حضور سرمایه گذاران در صندوق و تعداد واحدهای سرمایه گذاری در آن دوره زمانی، بین دارندگان واحدهای سرمایه گذاری در بازه زمانی فوق تقسیم نماید. در پایان سال مالی صندوق، در صورتی که مانده ذخیره به علاوه پرداخت های سود از محل ذخیره طی سال مالی بیشتر از 2 درصد باشد، مدیر صندوق باید حداقل تا میزان 2 درصد از خالص ارزش دارایی های صندوق را حداکثر ظرف 10 روز به حساب سرمایه گذاران واریز و مابقی را به سال مالی بعد منتقل نماید.

مبلغ پرداخت ذخیره در پایان سال مالی به هر سرمایه گذار به شرح ذیل می باشد:

مبلغ قابل پرداخت برای هر روز واحد سرمایه گذاری سرمایه گذار از طریق زیر محاسبه می گردد:

$$\text{مبلغ قابل تقسیم از مانده ذخیره (C)*} + \text{محل ذخیره تغییر ارزش (B)} = \frac{\text{مبلغ قابل پرداخت برای هر روز واحد سرمایه گذاری هر سرمایه گذار (A)}}{\text{تعداد روز واحد سرمایه گذار **}}$$

* در صورتی که مبلغ ذخیره به علاوه پرداخت های طی دوره از محل ذخیره تغییر ارزش کوچکتر مساوی 2 درصد از خالص ارزش دارایی ها باشد باید کل مبلغ ذخیره بین سرمایه گذاران توزیع گردد و در صورتی که مبلغ ذخیره به علاوه پرداخت های طی دوره از محل ذخیره تغییر ارزش بزرگتر از 2 درصد از خالص ارزش دارایی ها باشد باید حداقل تا میزان 2 درصد از خالص ارزش دارایی ها بین سرمایه گذاران توزیع گردد.

** تعداد روز واحد سرمایه گذاری از ابتدای سال مالی یا شروع محاسبه ذخیره هر کدام که کوچکتر باشد محاسبه می گردد.

سپس به ازای هر سرمایه گذار باید مبلغ بدهی به هر سرمایه گذار به شرح ذیل محاسبه گردد:

$$\text{مبلغ قابل پرداخت} \times \text{تعداد روز واحد هر سرمایه گذار} = \text{مبلغ قابل پرداخت به هر سرمایه گذار (D)}$$

$$\text{مبلغ پرداخت شده طی دوره از محل ذخیره تغییر ارزش به هر سرمایه گذار (F)} - \text{مبلغ قابل پرداخت به هر سرمایه گذار (D)} = \text{مبلغ بدهی به هر سرمایه گذار (E)}$$

دستورالعمل نحوه تعیین قیمت خرید و فروش اوراق بهادار در صندوق های سرمایه گذاری [قابل معامله]

در صورتی که مجموع مبالغ مثبت بدهی به هر سرمایه گذار از محل ذخیره $\{\sum(E)>0\}$ بزرگتر از مبلغ قابل تقسیم از مانده ذخیره (C) باشد آنگاه به نسبت مبلغ مثبت بدهی به هر سرمایه گذار از محل ذخیره $(E)>0$ به مجموع مبالغ مثبت بدهی به هر سرمایه گذار از محل ذخیره $\{\sum(E)>0\}$ ، مبلغ قابل تقسیم از مانده ذخیره (C) بین سرمایه گذاران تقسیم می گردد و حداکثر ظرف 10 روز به حساب سرمایه گذاران واریز می گردد و مابقی مانده حساب ذخیره به سال مالی بعد منتقل می گردد.

ثبت حسابداری مربوط به پرداخت ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام به شرح ذیل می باشد:

تاریخ	کد معین	شرح سند	بدهکار	بستانکار
13**/**/13	2710	ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام	***	
	2270	بدهی به سرمایه گذاران بابت پرداخت ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام		***
	2270	بدهی به سرمایه گذاران بابت پرداخت ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام	***	
	1110	بانک		***
ثبت تقسیم و پرداخت ذخیره ناشی از تغییرات ارزش سهام در پایان سال مالی صندوق به حساب سرمایه گذاران				